

ARDEALUL

ECONOMIC • POLITIC • SOCIAL

ABONAMENTE:

Particulari. 1 an 6 luni
500 250
Autorități, bănci și întreprinderi in-
dustriale și comerciale 1000 500
Publicații cm.-patrat Lei 5.

Director:
TRAIAN CHIRILĂ

Redacția și administrația
Str. Minerva No. 7.
CLUJ. TELEFON 444

Ajutați pe moși să iasă din sărăcie!

Pentru reinvierea unei industrii care salvează pe țărani din țara moșilor.

Ce bine e pentru un ziar care nu se ocupă de politică. În loc să închine coloanele lui partidelor politice, în loc să vorbească de soarta partidelor rămase în opoziție, se ocupă mai curând de soarta populației unui ținut, de nevoile ei largi, proiectează lumină asupra diferitelor categorii sociale, care e munca lor, producția lor, condițiile lor de trai, ca să atragă apoi atențiunea factorilor autorizați asupra lipsurilor, inconveniențelor și nedreptăților ce au de suferit.

Pe ziua de azi, voim să scoatem din umbră și din tăcuta lor modestie locuitorii din țara moșilor.

Mult ne-a bucurat că puțin înainte de închiderea parlamentului și-a ridicat glasul în cinstea moșilor I. P. S. S. Patriarhul Miron, cerând ca pădurile din munții apuseni să fie exploatare în prima linie de bravii moși, meșteri vechi în fasonarea lemnului.

Și cuvântul cald spus în favoarea moșilor de șeful bisericii ortodoxe, n-a răsunat în pustiu. Dovada e că noul ministru al agriculturii, Garofild în declarațiile lui făcute pentru liniștirea diferitelor pătri de producători, a avut și un salut de îmbărbătare și pentru țărani din țara moșilor:

— Toată grija pentru moși — a spus d-va. Cunosc trecutul și mai ales le cunosc prezentul. Nemeritat le este prezentul, după cum admirabil de eroic le-a fost trecutul. Pentru mine, moșul este reprezentantul chintesenței trăinice noastre în Ardeal. De aceia îl iubesc și îl respectez. Guvernul va știe să dea Cezarului ce este al Cezarului. În ce ma privește ca ministru al agriculturii și al domeniilor, vă pot asigura, că stăpânit fiind de sentimentul de dragoste de moși și de țara lor, voi ști să-mi fac pe deplin datoria. Aplicarea strictă a dispozițiilor legii silvice este în curs de executare. Se va da deplină satisfacție locuitorilor din regiunile de munte din Ardeal, pentru că merită toată sollicitudinea, cu atât mai mult cu cât industria lemnului și a pășunatului este pentru ei unicul mijloc de existență.

Așa s'a exprimat actualul ministru al domeniilor despre nevoile moșilor, și că ce va face guvernul pentru dânsii.

Dar aci trebuie să ne grăbim să adăugăm ceva, și asta în atențiunea celorlalți miniștri din guvern, dela departamentul finanțelor și industriei.

D. Ministru Garofild a scăpat din vedere un lucru, anume că țărani din țara moșilor, dacă nu se pot ocupa cu agricultura, din cauza sărăciei de pământ arabil în munții apuseni, și dacă în măsură mică se pot ocupa cu creșterea vitelor, și în măsură mai mare cu industria lemnului, mai au un ram important de activitate: ca lucrători de mine. Cine nu știe de moșul ca băteș, de țărani care lucrează în mine, scormonind pământul, de copilul lui care duce în spuiare în coșuri sau desagi bulgării de piatră, în care strălucește prețiosul metal, și de mania, care își leagă pruncul, și cu privirea e la șteampul care macină pietrele ce conțin aur.

Cum în țara moșilor nu-s numai minele de aur dela Brad, ci din Abrud, Cămpeni și până la Zlatna, se întind sute de mine modeste proprietatea țărănilor din munții apuseni, — ei bine, pentru acești țărani a venit sărăcie, de când nu și mai pot exploata mizele lor mine de aur, din cauza lipsei de material explozibil, de când marea firmă străină Nobel, și-a întins sfera ei de influență și în România, și a obținut și aci monopolul pe dinamită. Și ce-i monopol — înseamnă scump și e greu de găsit.

Înainte vreme, țărani mineri din țara moșilor puteau să cumpere cu un gram de aur — trei kilograme de material explozibil, — azi e tocmai contrarul, cu 3 grame aur abia că pot găsi în munții apuseni 1 kilogram dinamită.

Înainte vreme, funcționa în comuna Bistra, lângă Cămpeni o mică moară pentru fabricatul explozibilului minier, un explozibil care nu se potrivește decât pentru minerele din munții Apuseni. Era un fel de explozibil care nici nu răspânda gaze, nici nu făcea spărturi și explozii prea mari, nu schilodea pe oamenii cari îl foloseau în mină, cum ar face dinamită. 72 de ani a funcționat această moară care împărțea explozibilul și pentru minele împărătești habsburgice și pentru minele țărănilor moși.

Și știți când s'a închis această moară? Când s'a votat legea Tăzlaşanu, prin care se introducea monopolul pe materii explozibile în România. Și atunci micuța moară care era de atâta folos pentru sărăcuioșii moși căutători de aur în minele lor, era socotită ca o concurență pentru marea fabrică de dina-

miă și oprită să mai funcționeze. De atunci găsindu-se tot mai rar materialul explozibil de cumpărat în țara moșilor, și urcându-se fantast-c prețul lui, moșii „băieși“ s'au văzut siliți să leze în părăsire și minele lor, și steamurile lor. Cei mai mulți și-au luat lumea în cap, au emigrat în America. Ceilalți trăseser în sărăcie și mereu cu regretul în suflet că deși au mine de aur, deși munții lor, aur poartă ei cerșesc din poartă în poartă.

Și când te gândești că e un lucru atât de simplu, sa se vie și pe calea aceasta în ajutorul moșilor. Monopolul de dinaintă nu înseamnă, ca dinamita să nu se mai găsească acolo unde e nevoie de ea. Nu înțelegem de ce Societatea Nobel, de materii explozibile, nu creiază depozite în regiunea minelor din munții apuseni, adică acolo unde e mai mare necesitate de această materie? Așa țărani mineri cumpără pe sub mână, vin pe la Turda, sau Făgăraș și aduc apoi cu trenul dinamita. De aci și recente explozii produse în tren. Asta fiindcă moșii nu mai au dreptul în țara lor să-și facă explozibilul pentru minele lor.

D. Vntilă Brătianu a mai modificat legea Tăzlaşanu asupra explozibilului, dar asta în favoarea cointeresărilor liberale, iar nu în favoarea țărănilor moși.

Și totuși s'ar putea cu nițică bună voință a se veni în ajutorul moșilor și în această direcție:

Legea de monopol al explozibilelor, asigură un profit Soc. Nobel din producția de explozibil, și un alt profit statului. Ori același lucru s'ar putea face și cu moara cea mică dela Bistra, încuviințându-se re- redeschiderea, reactivarea ei, pentru a fabrica mai departe explozibilul special pentru minerele din Munții apuseni, și moara aceasta va trebui să dea un profit și Societății Nobel și statului. Ba mai mult, s'ar putea ca moara să lucreze sub controlul regiei Monopolului statului, și să-i se mai puie și restricțiunea ca praful ei explozibil, să nu iasă dincolo de țara moșilor, ci numai pentru trebuința moșilor. Să nu se elibereze din acest explozibil decât cu un bon dat de inspectora ul minier din Abrud și Zlatna.

Și atunci moșii se vor bucura că au un explozibil de două ori mai ieftin, produs în țara lor, cu un reț mult mai redus decât se plătește azi pentru dinamită.

Și suntem siguri, că dacă actualul

ministru de finanțe, și-ar da numai puțină osteneală, și ar chema la d-sa pe directorul din țară, al Societății Nobel, de fabricat explozibile și i-ar spune:

— Te rog, nu te opune, ca bieții moși să-și fabrice în mica lor moară din valea Bistrei explozibilul lor special, sau dacă vrei să tragi și de acolo un câștig, vi-l asigurăm, numai să lăsam ca bravii țărani din munții apuseni să se bucure că li se redă încă un izvor de venit, pentru a scăpa de sărăcie, să-și reia munca în minele lor părăsite.

Aceasta mică sfortare a unui ministru, sau chiar a guvernului întreg ar fi incununată de succes, și ar avea consecințe minunate, reinviind o veche industrie în țara moșilor. Va reinvia și regiunea întreagă și populația întreagă de acolo. Minele vor lucra, și vor produce aur, steamurile vor fi iară în plinș activitate, o viață nouă ar inflori acolo, ca cea descrisă de părintele Agărbiceanu, în romanul lui „Apostolii“ din regiunea minieră din munții apuseni.

Moșii dar să fie ajutați cu fapte și nu numai cu vorbe. Și atunci se va vedea abia ce largă recunoștință se revarsă din țara moșilor.

Leonard Paukerow

Primăria Clujului a contractat în America un împrumut de 100 milioane

Primăria Clujului a contractat prin intermediul unei bănci din Vargovia un împrumut american de 100 milioane lei.

D. Pepea, consilierul financiar al orașului, a fost la București ca să obțină aprobarea guvernului.

Împrumutul va fi destinat reparării apeductului, străzilor, amplificarea uzinei electrice, construirea de poduri noi peste Someș.

Restabilirea libertății comerțului în județul Arad

Prefectura județului a dat o ordonanță, prin care sunt ridicate toate restricțiunile comerțului cu alimente pe întreg teritoriul județului Arad.

Majorarea taxelor pe C. F. R. în Franța

Din Paris se anunță că consiliul de administrație a căilor ferate franceze a decis să majoreze cu șase la suta tarifele de transport pentru călători și mărfuri.

E datorita oricărui ziar românesc din Ardeal, să dea ultimele onoruri marelui român basarabean, Vasile Stroiescu, care și-a luat acum rămas bun dela cei în viață, închizând ochii pentru totdeauna.

Această distinsă personalitate de viață românească care și-a deschis larg puna pentru nația română de pretutindeni, s'a gândit încă în epoca când românii din Ardeal trăiau încă sub jugul unguresc, că cel mai bun mijloc de a se lupta pentru dezrobirea românilor, este a se ajuta la crearea de cât mai multe școli românești.

Și așa marele român basarabean, Vasile Stroiescu încă înainte de război, ne-a făcut donații nenumărate aci în Ardeal, pentru școli, pentru cultură.

Boier cu inimă caldă el iubea țăranul român de pretutindeni, încă o dovadă ce mare deosebire e între boier și ciocoi. Și din milioanele lui el a voit să dea țărănilor în prima linie pământ și cultură.

Avea moșii întinse de peste 8.000 hectare, și plecând din Basarabia, în Franța, el a lăsat țărănilor moșiile lui pe un preț de nimic, ca să samene și să culeagă. Și din milioanele lui a dat, tot a dat pentru școli satești.

„AI CARTE, AI PARTE.“ Această veche vorbă românească a fost cuvânt de evanghelie pentru Stroiescu, și de acest cuvânt s'a lăsat condus, când a făcut donații și aci în Ardeal.

Datoria noastră dar a tuturor ardelenilor, e să ne inclinăm în fața mormântului celui mai vrednic român ieșit din glia românească basarabeană, care cu daniile lui a îmbrățișat pe toți românii, realizând cu gândul unirea tuturor românilor, care s'a împlinit numai câțiva ani mai târziu.

In veci pomenirea lui.

ATENȚIUNE!

Reclama făcuta în ziarul

„ARDEALUL“

este cea mai eficientă.

O satisfacție pentru secretarul general al Camerei de Comerț din Cluj

De ani de zile, dintr'o rancună personală a profesorului universitar din Cluj D. Dr. Leon, fost director al Băncii Românești, contra d-lui Nicolae Căciulă, secretar general la Camera de Comerț, acesta din urma a fost tot săcâit și hârțuit de cel dintâi, care fiind partizanul fostului regim, — era frește mai tare. Mai ales că d. Leon, ajungând și secretar general al Ministerului de Industrie și Comerț, voia numai decât să-l sape și să-l mute din funcție pe d. Căciulă.

Numai că el s'a lovit de rezistența de fer a întregului prezidiu al Camerei de Comerț din Cluj care cunoaște puterea de muncă și onorabilitatea d-lui Căciulă.

Dl. Gh. N. Leon după eșecul suferit în adunarea generală a Camerei de Comerț, a defertit cauza Ministerului industriei și comerțului, cerând trimiterea dlui Căciulă înaintea comisiei disciplinare, neaflând însă nici ministerul motive indestulătoare, dosarul s'a depus la arhivă; și a fost nevoie ca să fie numit dl. Gh. N. Leon de secretar general al Ministerului industriei și comerțului, ca acest dosar la ordinul d-sale să fie scos din nou, trimitându-l pe dl. Căciulă înaintea comisiei disciplinare, instituită în baza Statutului funcționarilor publici, intrat în vigoare în 1 Ianuarie 1924.

Această comisiune disciplinară

compusă din prim-președintele Tribunalului Cluj, dl. Leonida Petrescu, dl. prim-notar al județului Maur Lengyel și dl. consilier al orașului Aurel Moga, în ședința primă în contra cererii Ministerului industriei și comerțului reprezentat prin dl. avocat de Stat dela București — Stănescu, a dec s intrarea în fondul chestiunii, amânând deliberarea pe termenul de 10 Aprilie cor., ca astfel membrii comisiei să aibă puțința de a cunoaște dosarul penal al dlui Nicolae Căciulă aflător în arhiva Parchetului Tribunalului Cluj.

Asfel în 10 Aprilie cor. intrându-se Comisiunea disciplinară, dând ascultare acuzei și apărării, a de ischitarea totală a dlui Nicolae Căciulă de sub toate urmăriile morale ale faptelor, cari i s'au imputat prin trei insinuări anonime, dar pe cari justiția nu le-a putut dovedi intru nimic.

Deciziunea este definitivă și prin ea s'a reabilitat un funcționar public cinstit.

Apărarea dlui Nicolae Căciulă înaintea Comisiunii disciplinare județene a susținut-o dl Emil D. Măcelariu.

Ne bucurăm și noi de satisfacția dată secretarului general al Camerei de Comerț, care va putea acum nestingherit să lucreze intens la importantul post ce-l ocupă.

O grea amenințare pentru porturile Galați și Brăila

Tările apusene nu mai trimit vapoare în aceste porturi

Când s'a adus în discuție la Liga Națiunilor chestiunea Comisiunii Europene a Dunărei, România a suferit și de data aceasta un eșec din cauza modului cum a fost prezentată.

S'a mai arătat apoi la timp că susnumita comisiune a creat încontinuu dificultăți comerțului dunărean, reducându-si activitatea numai la încercări de taxe considerabile pentru a susține luxul și eheltuelile mari a tuturor susținătorilor acestei comisii.

Ruina porturilor românești

Știrile sosite în ultimul timp din Galați și Brăila sunt din ce în ce mai atarmante. Intrucât chestiunea canalului dela Sulina nu mai este un secret, fiind că toate marile centre comerciale din Occident au fost anunțate să nu mai trimită vapoare la Galați, vom da pe larg tot ceea ce se petrece în cele două porturi

Marile case de export au început să-și închida birourile. Cele mai multe din aceste case de export tind a se mutat la Constanța.

Nu se găsesc vapoare

După cât ni se comunică, aceste case de export nu mai găsesc vapoare, pentru că o bară care a ajuns la 15 picioare, determină pe

armatori să nu mai riș'e venirea în Dunăre.

Această lipsă de vapoare vine tocmai într'o vreme când casele de export au angajate mari cantități de mărfuri vândute la data fixe.

Toate aceste case telegrafiză în străinătate pentru vapoare și nimeni nu se încumeta să dea vre'un răspuns.

Soluții propuse

Cercurile comerciale din Brăila și Galați propun o soluție, care pare a avea mai mulți șorți de reușită, din punct de vedere tehnic.

Se cere deschiderea către mare prin Sf. Gheorghe cu eșire prin Razem, creindu-se o bază navală în Razem. Dar pentru toate acestea se cer bani și brațe de muncă.

S'ar opune cineva?

Unele cercuri exportatoare din Brăila și Galați, își manifesta neîncrederea față de reușita soluției de mai sus, fiindcă, afirmă acestea, actuali membri în guvern s'ar opune deschiderei oricărui alt canal spre mare.

Credem că această chestiune de viață și de moarte pentru comerțul românesc va deschide ochii celor din guvern mai cu seamă într'o epocă când leul se încapățânează să coboare cât mai în jos.

Impotmolirea canalului dela Sulina și continuarea existenței Comisiunii Europene a Dunărei, constituie cele două acte de sugrumare totală a vieții noastre economice.

Congresul proprietarilor de case de filme

La primul congres al proprietarilor de case de filme din Ardeal și Banat din Cluj au participat dnii Eschenazy filmul Transilvania Cluj Tăranu (filmul Ulpia, Timișoara), Ludovic Rein (filmul Atlantic, Oradea), Sessler (filmul Concordia din Brașov), Merő și P. Adorjan (filmul Dorian, Timișoara), Dr Bagor („Filmcentrala“ din Timișoara), Garai și Stein (filmul Metro-Goldroin), Schiffer (filmul Matador din Brașov), Boros (filmul Record, Brașov) și Hajos (filmul Slagger, Oradea). Președintele congresului dl Ludovic Rein a arătat scopul înființării Uniunii caselor de filme. Aceasta uniune nu se îndreaptă contra cinematograferilor — a spus dsa — din potrivă, vrea să introducă un sistem prin care publicul va putea avea filme mai artistice și mai valoroase decât cele de până acum.

După cuvântarea dlui Solomon, directorul Sindicatului din București, președintele Rein a dat cuvântul dlui Eschenazy, directorul filmului Transilvan a din Cluj care a făcut mai multe propuneri primite cu unanimitate de cel prezenti. În urma acestor propuneri se va interveni pe lângă guvern pentru înlăturarea dispozițiilor ce împiedică comerțul de filme precum și dezvoltarea caselor de filme. Contractele se vor încheia pe baza unor blanchete unitare. În chestiunile de litigiu va hotărî un juriu permanent. Ca președinte al Uniunii a fost ales dl Ludovic Rein, vicepreședinte: dnii Eschenazy și Tăranu. După terminarea desbaterilor congresului a avut loc un banchet la New-York.

AVIZ

Se aduce la cunoștință Onor. Consumatori și întregii populații a Orașului Cluj, că cauza intreruperii de curent electric din ziua de 10 Aprilie a. c. între orele 6—8 p. m. a fost aruncarea de către răfători necunoscuți a unei frânghie pe linia de înaltă tensiune Cluj Someșul Rece la stâlpul No. 429.

Cluj, la 12 Aprilie 1926.

Directorul Uzinelor
Ing. V. Roată

Măsuri contra speculatorilor francului

„Le Journal“ din Paris află că ministerul de justiție va invita pe procurorii generali să urmărească pe toți acei care speculează contra francului. Urmărirea se va extinde și asupra ziarelor care ar publica articole de natură să atingă creditul Statului.

MARE ASORTIMENT DE
RAGLANE, ȘI HAINE DE BĂRBAȚI
ȘI COPII LA

M. Neumann

CLUJ

Piața Unirii 14.

Un lucru ce nu înțelegem...

De ce nu s'a putut intruni încă noul consiliu comunal?

De ce se neglijează atâtea chestiuni importante edilitare

Alegerile comunale au avut de mult loc. In cele mai multe orașe funcționează noul consiliu comunal, iar noul primar elaborează un întreg program de activitate spre o dezvoltare cât mai frumoasă a comunei ce are de gospodărit.

Nu înțelegem de ce tocmai în Metropola Ardealului, domnește la Primăria atâtă șovăire, atâtă târâgănare și din partea noului consiliu comunal, și din partea noului primar.

Un lucru știm, anume că și majoritatea consiliului comunal și Primarul credeau că alt guvern va veni la cârma țării, și că altul va fi sprijinul de care va beneficia comuna Cluj din partea guvernului.

De ceia mulți consilieri fiind decepționați, — nu mai dau pe la Primărie, fiindcă sunt sigur ca guvernul va dizolva actualul consiliu comunal, și va institui o comisie interimară.

Aci rezidă tocmai vina cea mare a consilierilor comunali aleși de populația Clujului, că au în vedere numai latura politică a alegerii lor, și desconsideră rolul lor de a veghea la buna administrare a orașului până în ultimul moment, până ce așii vor lua din mâinile lor conducerea.

Alegătorii Clujului nu i-a ales numai ca să reprezinte un anume partid, ci ca să conducă mai bine comuna decât până acum.

Este un drept al consilierilor aleși de a sta în fruntea comunei și de a conduce această comună până în ultimul moment.

Nu înțelegem dar această fugă de răspundere, mai ales că orașul suferă în vremea aceasta.

Luăm cazul cu lumina electrică, plaga cea veche, de care suferă orașul aceasta, fiindcă se târâgănează de atât ea vreme a se găsi o soluțiune, pentru amplificarea uzinelor electrice, cari au ajuns într'un hal fără de hal.

Se decisese provizor, până la amplificarea uzinei, să se comande 2 motoare Diesel a 600 cai putere. Dar consiliul tehnic superior, se amestecă și în această chestie și porunci ca să se comande un singur motor de 1000 cai putere. Suntem curioși pe care reprezentat al unei fabrici germane a sprijinit acest Consiliul tehnic când a impus comanda unui motor de 1000 cai putere, căci interesele orașului Cluj sunt mai bine servite, dacă va dispune de două motoare mici în, loc de unul singur mare, doar nu totdeauna e nevoie de ambele generatorii de energie, și cărd se strică unul se poate fotosi celalt.

E dar nevoie de o nouă licitație. Și această licitație numai consiliul comunal o poate publica și o licitație de regulă durează două luni până ce se publică, până ce se cerceteze toate ofertele, până ce se decide care oferta e cea mai bună. Alte luni mai trec până ce iară domnii din București binevoiesc a da înalta lor aprobare pentru bilete-

le două motoare, parcă ar fi în joc soarta întregii țării.

După ce a sosit în fine aprobarea din București se comandă motoarele în străinătate, furnizarea lor, transportul lor, durează încă 2—3 luni.

Faceți dar o mică școala și veți vedea că vom intra iară în iarnă fără a avea aceste motoare care să ne dea mai mult curent electric decât am avut anul trecut și vă puteți dar închipui câtă vreme va mai trece până la amplificarea uzinei întregi, dacă pentru câteva motoare, treceie să treacă 12 luni, fără a le comanda încă.

Să vă mai vorbim de celelalte apariții triste ale orașului Cluj, de halul străzilor desfundate, de lipsa unui buget publicat, de lipsa de poduri peste Someș, și câte și mai câte, de starea de părăsire și de neglijență crasă dela abatoriu comunal, e. c. etc.

Iată de ce Consilierii aleși au o mare vină, că nu și-au luat în serios demnitatea lor. Trebuiau să lucreze în ultimele două luni, de când sunt aleși, să ceară dela funcționarii Primăriei o situație clară dela fiecare secție, să cunoască care e averea Comunei, cari sunt încasările comunei, cine veghează la aprovizionarea comunei, și așa mai departe. Aceiași consilieri trebuiau să caute o modalitate de colaborare cu primarul Clujului designat de fostul guvern, înainte de a-și da demisia, căci cu supărări personale nu se conduce un oraș atât de important ca Clujul. Trebuiau cu toții să facă abstracție de chestii personale.

Un ziar din București ocupându-se de prima ședință a primului consiliu comunal ales al Capitalei, constată că s'a și adus în discuțiune problemele tramvaiului, apei și luminii. „Nici nu se putea ca aleșii cetățenilor să nu fie preocupați de aceste chestiuni de un interes atât de vital pentru buna gospodărie a orașului. Așteptăm să vedem ce ce măsuri se vor lua pentru ieftinirea apei și a luminii.”

Și credeți Dv. că asemenea măsuri nu trebuiesc luate și la Cluj? Oare în metropola Ardealului nu e nevoie de un consiliu de igienă, care să facă controlul laptelui, vânzării vinului, băurilor spirtoase și articolelor de consumație, organizarea dispensariilor, băilor, etc?

De aceia cerem ca d. dr. Theodor Mihali, primarul întărit de guvernul trecut și toți consilierii comunali aleși să vie la Primărie și să-și facă datoria în interesul populației Clujului, până ce guvernul va limpezi situația și la Primăria Clujului.

Altfel la o doua alegere, acești consilieri comunali vor simți disprețul și boicotul alegătorilor.

L. P.

Cum se vădește progresul unei țări

Cum se dezvoltă exportul în Ceho-Slovacia, și ce ne arată statistica Târgurilor de mostre

Cu toate că se observă o scădere în activitatea industrială, economică cehoslovacă, totuși, atinge un grad de prosperitate desul de remarcabil în starea actuală a Europei.

Exporturile cehoslovace, pe luna Februarie au marcat o sensibilă urcare față de luna Ianuarie, deși n'au fost atât de considerabile ca în Februarie 1925.

În realitate ele s'au urcat până la 1475 milioane de coroane, cu un plus de 295 milioane mai mult decât în Ianuarie curent, dar cu o scădere de 43 milioane față de luna Februarie 1925.

Excedentul exportului pentru cele două luni din 1926 se ridică la 256 milioane coroane.

Tendința fundamentală a evoluției industriale în Cehoslovacia rămâne, cu toate acestea, foarte sănătoasă, fapt ce s-a manifestat din nou în reuniunea de primăvară a târgului internațional dela Praga, care s-a închis acum.

2474 expozați au luat parte la acest târg, grupați în 17 secțiuni și în 9 târguri speciale.

Următorul tablou, care înfățișează numărul expozaților, din toate târgurile organizate la Praga, documentează creșterea acestor târguri cu toată criza din anii 1925—1923.

1 târg 1925 expozați
2 târg 2268 expozați
3 târg 2274 expozați
4 târg 2238 expozați
5 târg 2280 expozați
6 târg 1935 expozați
7 târg 1922 expozați
8 târg 1973 expozați
9 târg 2124 expozați
10 târg 2180 expozați
11 târg 2307 expozați
12 târg 2474 expozați

Cel din urmă târg a întrecut toate reuniunile precedente dovind progresul acestor manifestațiuni economice.

În realitate dela 1920 târgul din Praga a obținut un succes mereu crescând, de unde la început participanții străini erau numai de 5 la sută în 1920, la al 11-lea târg sau urcat, la 12 la sută, iar vizitatorii cari erau la început numai 110.000 sau urcat în primăvara aceasta la 425.000 ceea ce înseamnă, interesul mare pe care publicul îl acordă acestor manifestațiuni economice.

Numărul țărilor europene și de dincolo de Ocean, cari au participat la ultimul târg se urca la 36. Ordinea lor după vizitatorii respectivi este următoarea: Austria, Germania, Iugoslavia, Polonia, Franța, Ungaria, România, Elveția, Italia, Anglia, Bulgaria, Olanda, Suedia, China, India, Belgia, Spania, Statele-Unite, etc.

Statele-Unite, au organizat un pavilion special prezentând toate produsele americane cu toate speciile deși participa pentru prima oară la un târg european.

În mijlocul târgului a avut loc o expoziție a T. S. F. care a devenit imediat centrul radiofoniei cehoslovace provocând un val de entuziasm pentru această nouă, preocupare modernă, un târg de articole de sport, de motociclete o expoziție

de economie domestică și o expozițiune balneară și de turism.

În mai toate târgurile, cifra afacerilor a fost foarte importantă față cu depresiunea comercială mondială.

Industria metalurgică, electrotehnica, farfurăria, încălțăminte și industria textilă au avut comenzi serioase în străinătate.

Printre străinii care s'au remarcat cu produsele lor au fost francezii din Marsilia, Grecii și Spaniolii cu vinurile lor și mai ales magazinele Etiopiene organizate de casa Addis-Abeba.

Reuniunea de Primăvară a dovedit odată mai mult, cât de strâns este legată viața economică a Cehoslovaciei de târgul din Praga.

În timpul din urmă au fost siliți să mai construiască încă trei mari hale și s'a și început construcția marelui palat al „Cetății Comerțului” care se va compune din patru mare palate, care vor ocupa o suprafață de 32.000 metri pătrați — bugetul afectat acestei lucrări cifrează suma de 170 milioane coroane cam 5 milioane dolari.

Pentru reuniunea din toamnă lui 1926 care va avea loc la 29 August până la 5 Septembrie se anunță, deja mari participațiuni, și în special Franța, cu colonile sale.

Pavilionul american se va dubla și el iar Italia și Iugoslavia s'au anunțat din vreme și cu mai multă străduință.

În cât numai încapă nici o îndoială; că după contractele existente și cele care se mai încheie acum, târgul din Praga va lua un avânt care va întrece orice așteptare.

Guvernul consultă pe bancheri în vederea programului său financiar

În vederea întocmirii programului financiar enunțat în manifestul guvernului d. min. I. Lapedatu și subsecretar de stat M. Manoilescu s'a gândit să ibă o serie de consultațiuni cu reprezentanții cercurilor financiare și bancare dela noi. Inviatațiunile vor fi făcute în grupe restrâns și numai după terminarea consultațiunilor parțiale se va ține o conferință plenară, la care, pe lângă bancheri, vor fi rugați să participe și cei mai cunoscuți specialiști în materie financiară pe cari-l avem azi.

Guvernul ține, în acest chip, să ia contact direct cu realitățile și nevoile vieții noastre financiare, plecând dela convingerea că bună starea și interesele publice sunt în funcție de bună starea și interesele particularilor.

Odată întocmit programul financiar, el va fi supus aprobării guvernului și adus apoi la cunoștința țării pe calea publicității.

Citiți, abonați „LEMNUL”

„Banca Agrară“ Societate Anonimă privilegiată, Cluj

C O N V O C A R E

In conformitate cu art. 9 din statutele societății, domnii acționari ai „Băncii Agrare“ Societate Anonimă Privilegiată din Cluj sunt convocați la

Adunarea generală ordinară

care se va ține la 8 Mai 1926 ora 10 a. m. în locul băncii din Cluj (Calea Regele Ferdinand 36-38) cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul Consiliului de Administrație, al Comitetului de Cenzori și aprobarea bilanțului anului de gestiune 1925.
3. Impărțirea profitului curat.
4. Darea absolutorului Consiliului de Administrație și Comitetului de Cenzori pentru gestiunea anului 1925.
5. Alegerea delegațiunii speciale pentru chestiunile disciplinare și de pensionare ale directorilor și subdirectorilor, în conf. cu art. 36 din statute.
6. Stabilirea jetoanelor de prezență.

In conformitate cu art. 14 din statutele societății numai acele acțiuni au drept de vot în adunările generale, cari sunt înscrise în condica acționarilor pe nume, cu cel puțin una lună înainte de încheierea anului de gestiune.

Justificarea acționarilor participanți la adunarea generală se va face prin prezentarea scrisorilor de convocare, prin buletinul de vot liberat la cerere de Direcțiune, după stabilirea identității acționarului înscris în registrul nominal, fie prin procura cuprinsă pe convocator, sau pe buletinul liberat.

Depunerea acțiunilor, respective a procurilor, la scopul indicat mai sus, se poate face la casieria societății din Cluj, la sucursalele ei din București, Beiuș, Timișoara, Lipova și Agenția Orșova, la Banca Marmorosch, Blank & Co. și Banca Chrissoveloni din București, precum și la toate institutele membre ale „Solidarității“, până la 4 Mai 1926.

Cluj, la 27 Martie 1926.

Consiliul de Administrație.

ACTIV

Bilanț general la 31 Decembrie 1925.

PASIV

Cassa				7886500	19	Capital social				55000000			
Cambii cu garanții	156812094	12				Fond de rezervă	3714203	74					
„ cu acoperire ipotecară	11784012	39	168506106	51		Fond de garanție al scris. fonciare	1500000			5214203	74		
Efecte publ. și acțiuni			39038887	50		Fond pentru abscrierea creanțelor dubioase				6417100			
Imprumuturi ipotecare			294932	90		Fond de pensii				2213961			
Conturi curente:						Depuneri și depozite	49110009	97					
a) Bănci, întreprinderi comerciale și industriale	53939493	41				Ordine de plată	477446	05	49587456	02			
b) Particulari cu garant. efect publ și acțiuni bancare și industriale	8426243	76				Conturi curente:							
c) Particulari cu garanții ipotecare	16637284	10	79003021	27		a) Bănci cu gaj de efecte	3369132	95					
d) Filiale: Timișoara Beiuș Orșova și Lipova			19419700		98422721	27	b) In cont simplu: Bănci și industrii	39357665	88				
Debitorii:						c) In cont simplu: Particular	7984933	68	50711732	51	100299188	53	
Mărfuri generale			738589	80		Reescont dela Banca Națională a României propriu			104669981				
Acționari restanți			23000			giuri			37060000		141729981		
Diverși (spese procesuile avansuri și diverse participățiuni			2340580	67	3102170	47	Diverse cont. creditoare:						
Imobile:						Dividendă neplătită			179511	50			
Palatul din Calea Regele Ferdinand Nr. 36-38						Scopuri culturale și de binefacerea			178790	50	358302	00	
Cascele din Str. V. Babeș 15. Casele din Timișoara Beiuș, Lipova și terenul din Tg.-Mureș						Dobânzile cuvenite anului viitor					4276010	89	
Mobilier:			5423562	69		Profit net							
			499777	38	323264658	91							
					323264658	91							
												323264658	91

Conturi de ordine

Valori în depozit:						Depunători de valori						
Efecte în păstrare					20642687	Efecte în păstrare					20642687	
„ în gaj					23463766	„ în gaj					23463766	
„ în garanție					62421391	„ în garanție					62421391	
„ de vânzare					6161805	„ de vânzare					6161805	
					112689649	91					112689649	50

SPESE

Contul profit și pierdere

VENITE

Dobânzi plătite:						Dobânzi incasate:					
la depuneri			2421609	46		dela cambii			15830956	55	
la reescont			9228749	35		„ Imprumuturi ipotecare			10373	50	
la fondul de pensii			125318	38	11775677	19	„ conturi curente		5944953	19	
Pentru abscrierea creanțelor dubioase						efecte			2502047	99	24288331
Salarii			1908934	96		Venitul imobilelor					689512
Adaos de scumpete			1962346			Provizțiuni					5180231
Bani de cvartir			21682		4088100	96					
Impozite					1618208	18					
Cheltuieli generale					2086069	66					
Amortizațiuni					50472	72					
Profit net					7755911	75					
					30158074	62					

Cluj, la 31 Decembrie 1925.

Petre Porușiu,
președinte.

I. Enescu,
subdirector.

Iosif Albon,
subdirector.

Nicolae Munthiu,
subdirector.

Pentru contabilitate: N. Olariu,
expert contabil, procuror.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Dr. Victor Onișor, Iacob Popa, Dr. Valer Moldovan, Dr. A. Vlad, Ionel Comșa, Dr. Ioan Vescan, Dr. Deleu, Dr. Prie, Dr. Hațieganu
Subsemnații cenzori am examinat conturile prezenta și le-am aflat în deplină regulă și consonanță cu registrele institutului.

Cluj, la 7 Aprilie 1926.

Dr. Aurel Lazar, președinte. Silviu Dragomir, Dr. Josif Boca, Dr. Leo Parasca, Dr. Gavril Oșian, Dr. Trifon Lația, Dr. Ioan Boca, Viktor Muntean, expert-contabil. Ioan Albon, expert-contabil.

Combustibilul și generatorii de energie pe cari îi posedăm

În cadrul politicii utilizării raționale a surselor naturale de energie, îndrumată prin legea energiei care a fost promulgată în Iunie 1924 fostul ministru al industriei și comerțului a instituit „Comisiunea de Electrificare” cu scopul de a întocmi un program general pentru producerea și distribuția energiei program care urma a stabili centrele principale de energie țării, programul de utilizare cât mai intensiv a energiei hidraulice, coordonarea uzinelor hidroelectrice cu cele termice de susținere distribuția energiei electrice, precum și stabilirea nevoilor de energie ale diferitelor regiuni ale țării, și în special ale serviciilor publice.

Comisiunea de Electrificare formată din mai mulți specialiști români a lucrat intens și cu concursul „Direcției Energiei” din ministerul industriei și servindu-se de documentarea strânsă de către „Institutul Geologic” a întocmit lucrările care care au servit ca bază a studiilor, specialiștilor străini, și a discuțiilor ce au avut loc în sesiunea de Martie 1926. După terminarea acestei sesiuni Comisiunea de Electrificare a ținut a preciza, prin un raport prezentat fostului ministru al industriei și comerțului, stadiul lucrărilor la care s'a ajuns și a achită programul de lucru pentru viitor.

Ce energie de apă avem

Pentru o primă evaluare a resurselor de energie hidraulică, de care România dispune, Comisiunea s'a servit de rezultatele măsurătorilor și calculului pentru perioada 1899—1908, executate de către inginerul ungar Vicz an Ede pentru râurile din Transilvania, precum și de studiile și măsurătorile efectuate în ultimii ani de inginerii români, pe unele râuri ale vechiului regat. Datele astfel stabilite au fost concentrate pe hărți, și în tablouri care indică puterile, disponibile pe diferitele bazine și râuri, completate cu celelalte elemente necesare: lungimi, pante, debite medii, putere hidraulică pe unitatea de lungime, etc.

Din acest studiu rezultă, numai pentru cursurile de apă studiate, o putere hidraulică de cca 1.450.000 C. P., fără a se ține seamă de puterea hidraulică ce se poate capta prin amenajarea Dunării la porțile de Fer, și care după studiile profesorului Donat Banki ar reprezenta o putere cca 5.000.000 C. P. dar care nu va putea fi luată în considerare decât atunci când consumul energiei în acea regiune va fi destul de dezvoltat pentru a putea asigura o rentabilitate capitalului însemnat ce ar necesita, și când se va stabili convențiile speciale necesitate prin caracterul internațional ce această lucrare ar prezenta.

Apreciindu-se că nu toate secțiunile cursurilor de apă prezintă importanță din punctul de vedere al

amenajării convenabile a forțelor hidraulice s'a separat secțiunile care prezintă o putere de cel puțin de 250 C. P. pe 'km., de lungime și considerându-se utilizare anuală de 5000 ore, s'a evaluat la 4.632.217.000 K. W. O. cantitatea totală de energie ce se poate obține anual prin amenajarea unei puteri de cca 1.026.000 C. P. pe cursurile de apă ale României fără a considera căderea dela Portile de Fer.

Evaluarea făcută nu este exagerată, întrucât se bazează pe debite minime; și nu este completă pentru că ma sunt de studiat încă câteva cursuri de apă, pentru a completa evaluarea totală a țării. Din cifrele de mai sus ne putem însă da seama de importanța forțelor hidraulice de cari putem dispune, dar vor cere studii detaliate, timp și capitaluri însemnate pentru a fi puse în valoare.

Cărbuni și petrolul

Din punctul de vedere a surselor de energie termică, România posedă o mare varietate, combustibili solizi de diferite calități, combustibil lichid și combustibil gazos. Evaluarea importanței acestor surse de energie s'a făcut după studiile speciale ale „Institutului Geologic”.

Cantitatea de energie corespunzătoare a actualului mod de exploatare

a minelor de cărbuni bruni, în special a celor din bazinul Jiului este evaluată la 947.647.000 K. W. O. anual, cifră care ar corespunde la o epuizare a gi-emetelor în cca 950 ani, avându-se în vedere rezervele evaluate la 921.120 milioane K. W. O.

Pentru gtelemele de hăilă producțiunea actuală este evaluată la o cantitate anuală de energia de 160.270.000 K. W. O. cifră care ar corespunde la o epuizare de 80 ani rezervelor evaluate la K. W. O. a 12.873.000.000.

Lignitul ar putea reprezenta o cantitate anuală de energie de 158.284.000 K. W. O. epuizând în 100-150 ani gisemetele cari reprezintă a rezervă totală de 219.485.000.000 K. W. O.

Prin urmare după evaluările făcute, se poate conta pe o cantitate anuală de energie, provenită dela sursele de combustibili solizi, de 1.266.205.000 K. W. O., pentru o epuizare de 80—950 ani a gisemetele respective a căror rezervă ar fi de 1.133.478.000.000. K. W. O.

Petrolul reprezintă o importantă sursă de energie: producțiunea petrolului brut a întrecut cifra de 2.000.000 tone, în cursul anului 1925, cea mai urcată cifră ce s'a atins de către exploatarea petroliferă din România. Prin punerea în exploatare a întinselor terenuri petrolifere concesionate de către stat, în baza noii Legi a Minelor din 1924 această producțiune va crește, simțitor. Ținând seama de cantitățile de produse superioare ce se extrag, prin destilație, din petrolul brut, producțiunea anului 1925 reprezintă în păcura ce a rezultat, o cantitate de energie de cca 850 milioane K. W. O.

Aplicarea regimului vamal de import tranzitoriu

Aprovizionarea cu cereale a regiunilor bântuite de secetă din Basarabia

Sedința delegației economice a guvernului

Vineri, la orele 11 dimineața a avut loc la ministerul de industrie și comerț sedința delegației economice a guvernului la care au luat parte d-nii Const. Carolid, ministru de agricultură și domeni, Gr. L. Trancu I. și, ministru muncii, I. Lapedaru, ministru de finanțe, general Văleanu, ministru de comunicații, M. Manoilescu, subsecretar de Stat la ministerul de finanțe și C. A. Popovici, secretar al delegației economice a guvernului. D. generală Ciandă, ministru de industrie și comerț n'a luat parte la această sedință, având zi de lucru la Palat.

Regimul vamal

S'a luat din noul în examinare chestiunea instituirii unui regim vamal de import tranzitoriu, dar cu toate discuțiunile urmate nu s'a putut ajunge nici de astă dată la o formulă definitivă.

Soluționarea problemei instituirii unui regim tranzitoriu a fost amânată pentru sedința delegației economice a guvernului care va avea loc Marți la orele 10 dimineața la

ministerul de industrie și comerț când se va lua o hotărâre definitivă. Hotărârea ce se lua va fi ratificată de către Consiliul de ministri ce se va ține chiar în după amiaza aceleiaș zile.

Aprovizionarea regiunilor bântuite de secetă

S'a examinat apoi chestiunea aprovizionării cu cereale a regiunilor bântuite de secetă din Basarabia, din imprumutul de 80 milioane lei contractat de către Siat la Casa de Depuneri. La discuția acestei chestiuni a participat și d. Sergiu Nă, ministru Basarabiei. S'a hotărât ca deocamdată să se cumpere o cantitate de 100 vagoane porumb, necesar pentru însămulțări.

Plicuri eftine furni-

B O R O S

Reg. Ferdinand 2. — Telefon 0-83

Importul și protecția industriei naționale

Subsecretarul de stat dela Ministerul de finanțe, d. Mihail Manoilescu, a început cu toată bărbăție acțiunea lui de revizuire a îngrădirilor și constrângerilor impuse de guvernul trecut industriei și mai ales comerțului.

Și în prima linie a pornit la revizuirea tarifului vamal. Dar ca să nu-i se impută, că iară ia decizuni fără consultarea celor interesați și competenți cum a făcut-o predecesorului a procedat la constituirea unor comisii de specialiști, din industriași din bransa interesată la o anumită revizuire a tarifului vamal precum și din delegații Camerei de Comerț și ai marilor importatori.

La prima ședință a acestei comisii, d. Manoilescu subsecretar de stat a indicat cari sunt normela dnpă cari se va revizui tariful vamal.

Suma cea mai importantă este această.

1. *Ce este prea exagerat se va înălțura.* Așa taxele la metalurgice și textile fiind exagerate, se va proceda imediat la revizuirea lor.

2. Pentru articolele cari nu se produc de loc în țară, sau se produc foarte puțin, se vor menține taxele din 1924.

3) Gradul de protecție va fi proporțional cu gradul în care o industrie acoperă nevoile interne.

Protecția va fi de 30 la sută ad valorem și excepțional de 35 la sută.

Revizuirea această a tarifului vamal este justă și echitabilă. Tot ce este exagerat nu are dreptul la existență.

Căci nu este ridicol să se puie taxe vamale foarte urcate pe batoze, de pildă, cari se produc în interiorul țării numai pe ani iar necesitate în țară se ridică la câteva mii pe ani. Tot așa și cu alte mașini agricole, și cu motoare.

Numai dacă industria națională acoperă pe deplin necesitățile consumului intern se poate restringe pe toata linia importul acelor articole ce se produc suficient în țară.

Numai aceasta este cea mai națională, mai sănătoasă protecțiune a industriei naționale.

Abonați „Ardealul”

BANCA CHRISOVELONI S. A. R. CLUJ
ca Reprezentanța
oficiului de vânzarea a zahărului

1-10 din București
Primește comenzi de zahăr conform condițiilor și cu prețurile fixate din partea Oficiului de vânzare al zahărului în orele de serviciu, — la
Secția Comercială
a sucursalei Băncii din Cluj
Str. Memorandului No. 8.

„CRISTAL” VOPSEȘTE și CURĂTĂ CLUJ
Telefon No. 500.

Capitalismul în relațiile internaționale

Conferința unui profesor francez în România

D-nul H Trochy profesorul de Economie Politică dela facultatea de drept din Paris și membru al Institutului Franței e cunoscut tuturor economiștilor ca unul din cei mai reprezentativi oameni de știință a școlii economice franceze. Tratatul său de Economie Politică alături de acel al lui Gide, Perrcau și Candos devenit clasic a doua zi după apariția lui, este o admirabilă operă de claritate, de metodă severă de sobrietate științifică. Conferința ținută de d. Truchy la Institutul Social Român asupra „Capitalismului în relațiile internaționale” a fost o strălucită continuare a ciclului din anul acesta.

D-sa a vorbit în fața unui public foarte numeros și ales. Printre alții se aflau miniștrii Franței și Statelor Unite din România. Distinsul oaspe a fost salutat în numele Institutului Social de d. prof. D. Gusti, iar din partea fostilor săi eievi de d. prof. G. Tașcă. După ce a mulțumit pentru bunele cuvinte ce i s'au adresat d. Truchy și-a dezvoltat interesante-i conferință.

Capitalismul în genere este un subiect asupra căruia există ideile sale mai eronate, cele mai false. În special capitalismul internațional e considerat de mulți ca o speță de divinitate ascunsă, trăind într-o penumbră favorabilă de unde prepară loviturile și combinațiunile oculte.

Capitalismul internațional e o forță ca oricare alta, o forță economică redutabilă care posedă o capacitate de expresiune ce l silește să se deplaseze, să vagabondeze.

Ca și oamenii de astăzi cari deși ațasăți de solul natal, se desplasează în largul lumii, în căutarea unei vieți mai bune, a unui câștig mai remunerator. Capitalismul a simțit nevoia să se expatrieze să emigreze peste graniță în căutarea unui profit mai important, mai sigur și de mai lungă durată.

Posibilitatea de emigrare a capitalismului a devenit cu atât mai ușoară cu cât mijloacele de comunicație, au transformat națiunile de astăzi într-o imensă comunitate în care o singură telegramă poate deplasa sume formidabile dintr-o țară în alta.

Dar capitalul internațional se deplasează nu numai pentru a descoperi marile profituri sau spre a evita anume succese fiscale din țara de origină, ci de multe ori spre a stăli un monopol.

Când o întreprindere, atinge un anume grad de dezvoltare, o anume capacitate de creștere ea simte nevoia unei expansiuni, nevoind să împartă cu alți concurenți nu numai piața națională dar chiar piața mondială. Ajuns la acest grad de forță, concentrată, capitalismul internațional reprezintă înconștientabil o putere considerabilă, capabilă de bine dar și de rău.

Serviciile capitalismului internațional sunt numeroase și înconștestabile. Grație acestei facultăți

de vagabondaj a capitalismului internațional s'au civilizat rând pe rând continentele mai tinere, s'au trezit din amortirea lor multmilenară vechile rase, civilizațiile bătrâne din extremul orient.

Nu numai datorită capitalismului internațional oamenii din aceeași rasă au putut civiliza lumea, răspândind pretutindeni formele vieții moderne, metodele de lucru și de gândire ale civilizației europene.

E o operă cu adevărat grandioasă, care nu s'ar putea imagina fără existența capitalismului internațional, după cum nu se poate imagina o restaurare a țărilor devastate de ultimul război, fără colaborarea fecundă a aceluiaș capitalism.

Dacă serviciile capitalismului internațional sunt mari și indiscutabile nu e mai puțin adevărat, că tocmai din pricina forței economice acumulate în sensul său, nu trebuie să ignoreze primejdiile ce aduce cu el.

Deși pericolul stabilirii unui regim de monopol de piața internațională nu e încă destul de evident astăzi, în orice caz merge într-acolo. În ziua aceea situația consumatorului nu va fi numai delicată, ea poate deveni tragică.

În fața forței asupritoare a capitalismului internațional „Statul național trebuie să organize rezistența spre a salvagarda interesul general căci capitalismul ajuns într-o anumită fază alunecă cu ușurință de pe planul economic pe acel politic utilizând plasamentele ce le face în străinătate pentru scopuri de control politic.

Orice operație de credit care stabilește anume raporturi de creditor și debitor între 2 state comportă anumite riscuri și anume acela de a lăsa sub controlul capitalismului internațional anumite pozițiuni strategice ale economiei naționale cum ar fi: Căile ferate, Serviciul Maritim Băncile, Întreprinderile Mariere for siere etc.

Conferința despre starea economică a Austriei și României

D-nul Zimmermann, comisarul general al Ligii Națiunilor la Viena, a plecat Duminică la Belgrad și București, fiind invitat de miniștrii Jugoslaviei și României, să țină în aceste țări o serie de conferințe asupra asanării financiare în Austria. Dl. Zimmermann a fost salutat la plecarea de ministrul României dl. Mitileneu și de ministrul Jugoslaviei, dl. Miloyovitch.

Dăm astăzi câteva note biografice asupra distinsului oaspete:

D. Zimmermann este un specialist în problemele de drept internațional și în chestiunea tribunalelor de arbitraj. A ocupat succesiv funcțiuni în administrația provincială din Olanda de Sud și administrația comunală, din orașul Dordrecht, al cărui primar a fost mai târziu. Ca primar al orașului Rotterdam s'a distins atât prin priceperea cât și energie sa. În 1921 a fost trimis ca delegat al Olandei la conferința financiară din Bruxelles. Mai târziu în urma cererii puterilor aliate M. S. Regina Țărilor de Jos l'a numit ca arbitru în diferendele de natură financiară între Ungaria și Austria diferend rezultat din chestiunea Burgenland. Modul său de a lucra a determinat Societate Națiunilor în Noembrie 1922, să-l numească în funcțiunile de comisar general pentru controlul gestiunii financiare a Austriei, cu reședința în Viena. D. Zimmermann își exercită mandatul din Aprilie 1923, care mandat expiră în urmă hotărârii Ligii Națiunilor — la începutul lunii Iulie viitor.

IN VEDEREA INTERNATELO R

Toate raprimatele de contabilitate
Foi de zi,
Evidența alimentelor,
Tablouri, Chitanțe
etc.
se pot procura la

LIBRARIA BOROS, CLUJ

Nu strică

să încercați Doamnă cât de bine vă aranjază ochelarii fără cadru dacă suferiți de miopie.

Mare asortiment de ochelari și binocluri în magazinul

Fiul lui

MATIA KUN

CLUJ, Cal. Victoria No. 2.

Abonați „ARDEALUL“

PALAIS DE DANSE

Calea „PALACE“

Proprietar
ALEXANDRU BREINER

Program senzațional
in Aprilie
In fiecare seara de la ora 10¹/₂

The 3 Morgan's 3!
The best Acrobatic stepp dan cers of the World

Stok Steffi Emmi Bonoment
Elena Jarnof

Andre and Elly — Duci Csengery

Goál Lilly
English dans and Song

Halász Bandi — Kitty Georgiu

După reprezentație Jazz-Band!

„TACĂMUL“
FABRICĂ DE OBIECTE DE ARGINT
CLUJ, Str. N. CORCHES No. 2.

FABRICĂ: Tacămuri, servicii de masă, obiecte de lux, etc. — Numai pentru revânzător! Telefon 482.

DAȚI ATENȚIE LA MARCA FABRICEEI !!!

Produsele FABRICEEI DE BERE
CZELL din Cluj -- Mănăstur:

bere albă „URSUS“ bere albă specială „URSUS“ -- EXTRA bere neagră din malț dublu MERCULES se capătă pretutindeni!

Abonati „Lennul“

Sticlărie și porțelan geamantane pentru călătorie și gente de piele pentru doamne, mai ieftin cumpărați în Magazinul „PARISIEN“ Cluj, Calea Reg. Ferdinand 12.

PIATA ECONOMICA SI FINANCIARA

Cereale

Grâu: 87.000 lei vag.
Porumb: 65.000 lei vag.
Orz: 57.000 lei vag.
Ovăș: 58.000 lei vag.
Săcară: 68.000 lei vag.

Vite

Vite 24—22
Porci 32—48
Vițel de lapte 34

Petrol și derivate

Prețurile au fost:

Țițeiul cotează 28.100—28.300 lei vagonul de Bușteni și Băicoiu ușor și 22.900—23.000 lei, cel de Moreni neparafinos.

Benzina ușoară e cerută la 10.20 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 10.30 lei kgr.

Benzina grea e cerută la 7.10 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 7.15 lei kgr.

Petrolul lampant este cerut la 2.90 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferit la 3.00 lei kgr.

Motorină este cerută la 1.90 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 2.— lei kgr.

Păcura este cerută la 1.50 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 1.55 kgr.

Uleiurile CFR. se găsesc la 5.15 lei kgr. loco fabrică fără taxe.

Uleiul regal e cerut la 7.30 lei kgr. loco fabrică fără taxe, OO a 8.30 lei kgr. și cel OOO la 11.20 lei kgr. loco fabrică fără taxe.

Fierărie

Cositor lei 340—335.
Compoziție dela 10 la 80 la sută, conținut garantat de cositor lei 46—295.
Plumb lei 44—48.
Zinc lei 4—55.
Antimoniu lei 100.
Aramă lei 105—135.
Alamă lei dela 103—130.
Tablă neagră dela 05—140 mp. lei 21—14 —.
Tablă neagră de acoperiș dela Nr. 16—Nr 22 lei 21—50
Tablă galvanizată dela Nr. 18—Nr. 22 lei 30—32 pe kgr.
Tablă albă dela 90 libre la 216 lei 1500—3350.
Fer: în bare lei 10-60.
„ beton lei 10-60
„ comer lei 10-70
„ balot 12-50
Tevi de gaz: negre dela 24—350 lei.
Tevi galvanizate ca mai sus, cu 40 la sută adaus.

Spirtoase

Spirț engros 46—50 lei.
Vin 17—35 lei.

Manufactură și Textile

Zelir m. lei 35—250
Batist m. lei 30—100.
Mătasă m. lei 480—1300.
Pânză m. lei 28—80.
Ciorapi de bumbac lei 20—25.
Ciorapi de ață ldi 70—80.
Ciorapi de lăd-cos lei 85—150.
Manuși de ață lei 30—100.

Coloniale

Cafea Rio 118—120.
„ Maragojip 240—60.
„ Salvador 185—195.
„ Portorico 165—170.
Orez Rangoon 22-50.
„ Japonez 28—.—
Cacao Corf. 72.
Lămâi per ladă 850
Ceai Moning 130, O. P. 220-30.
Migdale 195—220.
Zahăr 27—30.
Piper 98.
Scorțișoară 76.
Alune 185—195

Furac

Fân 250—260.
Lucernă 240.
Pae 80—100.

Pielărie

Talpa I-a lei 155.—170
Talpa II-a lei 140—155.
Crușon I-a lei 195—220.
Crușon II-a lei 145—205.
Gatur 100—135
Porie 90—130.
Porle englez 155—190.
Box negru I-a 80—90.
Box negru II-a 60—70.
Box color I-a 110—130.
Box color II-a 70—90.
Chevreaux 70—100.
lac 110—135

Chimiciale

Salicil 230—50.
Glicerină 135.
Formalin 85.
Naftalin 24—28.
Accid carbonic 68—74.
Chinină sulfurică 5000.
Stearină 85.
Parafină 50.
Ceresină 70—75.
Sare bismut 1200—1400.
Vaselină albă 85.
„ galbenă 45.
„ albă americană 110
„ galbenă americană 70.

Vânzarea revedențelor de petrol ale Statului

Joi dimineața a avut loc la ministerul de industrie și comerț licitația publică pentru scoaterea în vânzare a 1544 vagoane de țiței, proprietatea Statului, care țiței este provenit din redevențele de petrol ale Statului din cursul anului 1924. La această licitație s'au prezentat următoarele societăți și întreprinderi petrolifere: Concordia, Româno-Americană, Aquila, Franco-Română, Unirea, Sindicatul rafinorilor români, Rafinaria Dej, Frischhoff și Croaner. Rezultul acestei licitații îl v'om comunica și noi.

Abonați „Ardealul,”

Plapome diferite, saltele de păr de cal gloturi pentru plapome. Trusouri și pânze dela firmele Hermann, Polak și Munk. Servicii de modă și cafea dinpânză Damasc. Garnituri pentru paturi, perdele croșate, cămași pentru bărbați și femei, ștergare flotiul. Trusouri de Viena se găsesc în asortiment bogat la depozitul.

„LEBEDA“

CLUJ, Calea Victoriei No. 10.

TELEFON 5—15.

TELEFON 5—15.

ELEONORA SZILÁGYI S. A.

Fabrică autorizată pentru producerea de liqueururi, romuri și cognac, și

Prima Fabrică Română de șampanie CLUJ.

PRODUCE:

tot soiul de liqueururi, romuri, cognac și punchuri de prima calitate și igienice autorizate prin legea sanitară.

Șampaniile excelente „Favorit“-sec, „Demi“-sec, „Extra“-sec și „Femina“.

Pivnițele societății sunt aprovizionate cu vinuri provenite din cele mai renumite podgorii ardelenesti, din vechiul Regat și podgoriile Aradului.

Specialități: „Rózsamál“, Șom-dulce (Corniță), Rizling-dulce, Călugărușul sur și vinuri de „Asszu“.

Biroul central, pivnețele și fabrica de șampanie se află în CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND 103.

Filiala: în REGHINUL-SĂSESC. (Casă proprie.)

16—52

Mare târg de GHETE LA

FRĂȚII GONDA

Cluj—Oradca-Mare

(vis-a-vis de postă)

Pentru funcționari prețuri reduse

Plăcile de Asbest (Eternit)

„METEOR“

ale fabricii de eternit din Oșorhei jud. Bihor

sunt cele mai durabile și mai plăcate! Acoperământul nu are nevoie de îngrijire și reparare, rezistă tuturor tempestațiilor, precum și focului, e mai bun și mai ieftin ca cel de tînău sau țigla. Executăm lucrările de acoperire în toate culorile și după toate sistemele moderne.

Acordăm garanție pentru calitatea materialului și manopera acoperișului
Reprezentanțe în toate centrele de județe.

INFORMATII

— **D. Cristu Simionescu**, o figură foarte cunoscută în Ardeal, care până anul trecut a fost Directorul General al Resortului de finanțe, pentru Ardeal, cu sediul la Cluj, și apoi detașat la București, ca director general al Contribuțiilor din Ministerul de finanțe a primit delegațiunea de secretar general al Ministerului de finanțe.

— **Mișcarea agricultorilor români**. Prin faptul că în guvernul nou a intrat ca ministru al domeniilor, d. Garoflid, un mare apărător al agricultorilor, — toți moșierii grupați în jurul „Uniunii sindicatelor agricole” au început să se agite. Zilele trecute au ținut prima mare adunare la București, la care a participat între alții însuși ministrul de agricultură d. Garoflid și reprezentanții marilor agricultori din toată țara. Din Ardeal au fost de față agricultorii sași dnii Adolf Schullerus, dr. Fritz Konnerit, dr. Krauter.

Vorbitorii și-au exprimat satisfacția că în fruntea ministerului de agricultură, se află un ministru de specialitate. Apoi au arătat și cerut:

1. Guvernul să ia măsuri ca producția agricolă să se urce.
 2. Organizarea creditului agricol.
 3. Incurajarea creșterii vitelor, printr'un regim de taxe de export mult mai favorabil.
 4. O nouă politica a griului, în sensul de a se suprima sau cel puțin a se reduce succesiv taxele de export, fără a se deschilibra bugetul.
- Ministrul de agricultură, d. Garoflid a răspuns că principala grijă este să facă să propășească agricultura. Guvernul va acorda credite necesare agriculturii, pentru intensificarea producției. Vom reduce considerabil taxele de export și pentru cereale și pentru vite.

— **Și Austria are nou tarif vamal**. În Viena se anunță că noul tarif vamal al Austriei prevede majorarea taxelor de import pe grâu secară și orz la 2 coroane aur de sută de kilograme, iar taxa de import pe vite a fost majorată de la 2 la 12 Kilingi.

— **Titlurile de rentă române din Ungaria și Austria**. Se știe că guvernul trecut a trimis delegați la Viena și Budapesta, pentru a îndeplini formalitățile de eliberare și totalizare a titlurilor de rente române aflate în Ungaria și Austria. Lucrările delegației române sunt aproape terminate. Se va proceda la schimbul între statele succesoare în ceea ce privește depozitele aflate pe teritoriul ce a revenit fiecărui stat din fostul imperiu Austro-Ungar. Guvernul român a și luat contact în acest sens cu guvernul Ceho-slovac.

— **Propunerile industriașilor, comercianților și consumatorilor**. A fost o idee buna a Ministerului de Finanțe ca să se consulte cu factorii cei mai autorizați ai vieții economice din țară la revizuirea tarifului vamal. Pe baza argumentărilor și dovezilor făcute de consumatori, industriași și comercianți, Ministerul de Finanțe va hotărî în ce sens să se modifice taxele vamale la fiecare articol în parte.

— **Cauzele scăderii francului**. Ministrul de finanțe al Franței declară, că scăderea francului în ultimele zile s'a produs în străinătate mai ales din cauza vânzărilor de franci francezi efectuate în Belgia și Italia, pentru susținerea devizelor naționale și din cauza știrilor false răspândite cu privire la manifestația de alaltăeri a funcționarilor.

— **Noul Partid al meseriașilor** — cu caracter economic și politic s'a înființat în București, în localul mișcării generale a meseriașilor. Președinte al noului partid a fost proclamat Dl. Mihai Botez — Kaukaz.

— **Firme din străinătate care se interesează de fructele noastre**. O serie de firme din Franța, Elveția și Germania se interesează tot mai mult de produsele noastre. Așa firma Gamberucci — Casali din Zürich (Str. Freischütz No. 10) vrea să aducă din România mari cantități de nuci. De asemenea și societatea franceză Bernaise de Importation et d'Exportation Soc. An. din Bordeaux 31 cours dela Verdun, caută mari cantități de miez de nuc verzii. În fine Firma Lence Guy Paris, Rue Quin-Campos, vrea să exporte, din România fructe și legume. Servim aceste firme producătorilor de fructe din Ardeal.

— **Pentru reînființarea clasei a IV-a în trenurile mixte și în trenurile de mară accelerată**, s'a pronunțat ultimul Consiliu de Miniștri, asta ca o ușurare a transporturilor pentru cei săraci și deci și pentru estinerea traiului.

— **Lupta între Baia Mare și Satu Mare**. Se anunță că din nou va fi mutată la Satu Mare reședința Județului cu acelaș nume, deși prin noua lege administrativă, Baia Mare ca oraș mai românesc a fost declarată capitala Județului Satu Mare. Noul Prefect al județului Sitmar, a făcut declarație în sensul aceasta și că va cere guvernului desființarea stărei de asediu în orașele dela graniță.

— **„Biruința”** este titlul noului mare cotidian românesc care apare dela 16 Aprilie la Cluj sub direcția cunoscutului publicist și scriitor Alexandru Hodoș. — Deși nu e un secret pentru nimeni că este organul semi-oficios al guvernului averescan pentru Ardeal, voim să credem că conducerea acestui ziar se va feri pentru bunul prestigiu al presei române ardelenice, și din respect pentru trecutul și tradiția acestei presei, se va feri zicem de violențele de limbaj contra adversarilor politici, dând cât mai multă atențiune părților informative obiective și culturale a ziarului.

Dorim viață rodnică noului confrate.

— **Echivalentul francului aur** pentru taxarea telegramelor și convorbirilor telefonice s'au stabilit la 50 Lei cu începerea dela 20 Aprilie %

— **pentru intensificarea exportului de vinuri și fructe românești**, secretarul general dela Ministerul de agricultură a avut în acest scop o consfătuire cu atașatii comerciali români în Polonia și Ceho-Slovăcia. S'a cerut acestora să facă propuneri concrete.

— **Subscripția pentru amortizarea datoriei publice franceze**. Direcțiunea ziarului „Daily Mail” ediția continentală a vărsat suma de 50 mii franci la subscripția națională francezi pentru fondul de amortizare al datoriei publice. Ziarul a publicat un apel invitând pe toți străinii domiciliați în Franța să subscrie la acest fond.

— **Pretutindeni traverse putrede**. Din toate părțile țării sosesc vesti la ministerul de comunicate de halul în care se află liniile ferate de traversele putrede etc. De aceia Direcție C. F. R. s'a văzut silită să dea ordin ca acolo unde pericolul e mai mare, trenurile să circule cu o viteză mult mai redusă în loc de 60 klm. pe o ră numai 30 klm. În acelaș timp a luat măsuri pentru grabnica înlocuire a traverselor putrede de Genereb pietrișului pe linii spre evita eventuale catastrofe.

— **Un nou credit de 84 milioane lei**, a fost cerut de consiliul economic guvernului, pentru a se cumpăra porumb de însemănțare și pentru consumul populației din legumele cari au fost bănuite de secetă. Cu aceasta sumă se vor cumpăra 1400 vagoane porumb pentru acoperirea acestor necesități.

— **Pentru o educație practică a țaranul nostru**, se va înființa în curând învățământul agricol ambulant, iar din disponibilitățile de pământuri se vor crea loturi demonstrative de cultivarea model a pământului.

— **Pentru o situațiunea transitorică menită să dăinuiască până la revizuirea noului tarif vamal s'a pronunțat Consiliul de Administrație al camerei de Comerț și Industrie din București**. *Interesant este că până și Directorul Uzinelor Reșița, inginerul Orghidan a declarat că Industria metalurgică este de acord ca noul tarif vamal să nu se aplice imediat iar pentru mărfurile comandate anterior să se aplice un tarif mai redus.*

— **Revizuirea inproprietăților în Ardeal** a fost hotărâtă de ministerul agriculturii. În acest scop consilieri agricoli au primit instrucțiuni speciale. Li s'a cerut de asemenea să raporteze cari țărani își lucrează lotul de pământ și care nu. Se va cauta mijloace pentru a se sili țărani să-și intensifice munca câmpului.

— **Leul scade mereu** în târgurile străine. Cauzele sunt multiple. În prima linie sunt consecințele politice financiare și economice a guvernului trecut și noua schimbare a tarifului vamal.

Oficiul guvernului ține să asigure publicul că sunt indicațiuni, cari vor favoriza acțiunea guvernului îndreptată pentru îmbunătățirea situațiunii și a ușurării operei de stabilizarea ce aceste voește să acorde leului.

Pădure incendiată

Din cauze necunoscute, a luat foc pădurea „Sepcei Verde” din Mănăstur (Cluj).

Autoritățile fiind sesizate cu dispus a se transporta la fața locului un detașament de pompieri precum și mai multe pichete de incendiu ale trupelor din garnizoană.

Congresul agricultorilor

Uniunea camerilor agricole a hotărât să organizeze în București pentru anul 1927 un mare congres general al agricultorilor.

De asemenea s'a hotărât ca comitetul de direcție al Uniunii să studieze chestiunea reducerii taxelor vamale de export la vite, intervenind pe lângă cei în drept.

Abonați Ardealul

Telegrams: G6ppgyar
TELEFON: 148

Turnătoră de Fier și Fabrica de mașini din Cluj, S. A. Str. CHINTĂULUI 18 (fost Kajantoi-ut 68)

Fontă, țevi de preslune, minghinele paralele, potcoave de cizme, colți depotcoave, transmisiuni.

Ciorapii SĂNDOR sunt cei mai buni! **CLUJ, Piața Unirii 9**